

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

KPB-4100-03-01/2012

Nr ewid. 56/2012/P/12/087/KPB

Informacja o wynikach kontroli
wykonania w 2011 roku
budżetu państwa w części 37
Sprawiedliwość oraz wykonania
planów finansowych
Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej
i Funduszu Aktywizacji Zawodowe Skazanych
oraz Rozwoju Przywieźiennych Zakładów Pracy

Warszawa maj 2012 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania w 2011 roku
budżetu państwa w części 37
Sprawiedliwość oraz wykonania
planów finansowych
Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej
i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych
oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy**

p.o. Dyrektora Departamentu Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Marek Bienkowski

Zatwierdzam:

Marian Cichosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, ²⁵..... maja 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	6
Ocena ogólna.....	6
Sprawozdawczość.....	8
Uwagi końcowe i wnioski	9
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	10
Księgi rachunkowe.....	10
Budżet państwa.....	12
Wydatki budżetu środków europejskich	24
Inne ustalenia kontroli	25
Ustalenia innych kontroli.....	26
4. WYKONANIE PLANÓW FINANSOWYCH FUNDUSZY CELOWYCH	28
Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej	28
Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy	29
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	30
Protokół.....	30
Wystąpienie pokontrolne.....	30
Finansowe rezultaty kontroli.....	31

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła, od 3 stycznia do 10 kwietnia 2012 r., na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 37 – Sprawiedliwość oraz kontrolę wykonania planów finansowych Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy. Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2011² oraz wydanie opinii o prawidłowości rozliczenia finansowego budżetu państwa w tej części, jak również realizacji planów finansowych Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. i została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności w Ministerstwie Sprawiedliwości, Centralnym Zarządzie Służby Więziennej oraz w sześciu podległych im jednostkach³ (wykaz jednostek objętych kontrolą oraz jednostek organizacyjnych NIK biorących udział w kontroli stanowi załącznik nr 6 do informacji).

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z ustawą o NIK oraz obowiązującymi w NIK standardami kontroli i założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem części 37 – Sprawiedliwość oraz dysponentem Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej jest Minister Sprawiedliwości.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. w części 37 – Sprawiedliwość funkcjonowało 226 jednostek budżetowych. Poza jednostkami organizacyjnymi więziennictwa w 2011 r. w części 37 budżetu państwa funkcjonowało 26 dysponentów drugiego stopnia (Sądy Okręgowe), którym podlegało 35 dysponentów trzeciego stopnia (zakłady dla nieletnich) oraz trzech dysponentów trzeciego stopnia (Ministerstwo Sprawiedliwości, Instytut Ekspertyz Sądowych

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Ustawa z dnia 9 lutego 2011 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 150).

³ Skontrolowane jednostki to dysponenci środków budżetowych trzeciego stopnia: Zakład Karny w Łodzi, Zakład Karny we Włocławku, Zakład Karny w Czarnem, Zakład Karny w Stargardzie Szczecińskim, Zakład Karny w Nowym Wiśniczu, Zakład Karny w Jastrzębiu Zdroju.

⁴ Por. <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

w Krakowie, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie). Ponadto funkcjonowało sześć instytucji gospodarki budżetowej.

W zakresie dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem Służby Więziennej (SW), zadania dysponenta głównego budżetu państwa wykonuje Dyrektor Generalny SW⁵, któremu podlegają jednostki organizacyjne SW określone w art. 8 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej⁶. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. w ramach więziennictwa funkcjonowało 188 jednostek budżetowych. Dyrektor Generalny SW był także dysponentem środków Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy⁷.

Wyboru jednostek do kontroli dokonano w sposób mieszany (losowy i celowy), przy założeniu, że wydatki kontrolowanych jednostek powinny stanowić nie mniej niż 15% wydatków zrealizowanych w części, co odpowiada stosownemu wskaźnikowi budżetu zadaniowego NIK.

W 2011 r., w części 37 zrealizowano dochody budżetu państwa w kwocie 59 666,0 tys. zł (tj. 0,02% ogółu dochodów budżetu państwa), a wydatki budżetu państwa w kwocie 3 918 620,4 tys. zł (tj. 1,29% ogółu wydatków budżetu państwa). Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w części 37 w kwocie 60 536,0 tys. zł, co stanowiło 0,1% wydatków ogółem zrealizowanych w budżecie środków europejskich.

W związku z wyodrębnieniem w 2010 r. z części 37 Prokuratury Generalnej, nie istniała możliwość porównania wykonania dochodów i wydatków budżetu państwa w tej części w roku 2010 i 2011.

Gospodarka finansowa części 37 podlegała w 2011 r. rygorom wynikającym z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸, zwanej dalej „ufp”, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹, zwanej dalej „uor”, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰, zwanej dalej „ustawą Pzp” oraz innych przepisów określających gospodarkę finansową jednostek sektora finansów publicznych.

⁵ Na podstawie § 3 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie nadania statutu Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej (Dz. Urz. MS Nr 12, poz. 153).

⁶ Dz. U. Nr 79, poz. 523 ze zm.

⁷ Do dnia 7 marca 2011 r. Fundusz funkcjonował pod nazwą Fundusz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy.

⁸ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie budżetu państwa za 2011 r. przez Ministra Sprawiedliwości w części 37 - Sprawiedliwość, pozytywnie wykonanie przez Ministra Sprawiedliwości planu finansowego Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej oraz pozytywnie wykonanie przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej planu przychodów Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy. W związku z poniesieniem w 2011 r. tylko jednego wydatku w kwocie 64,0 tys. zł, odstąpiono od sformułowania oceny wydatków ww. Funduszu.

Powyższą ocenę uzasadnia rzetelne zrealizowanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości (MS), Centralny Zarząd Służby Więziennej (CZSW) oraz podległe im jednostki objęte kontrolą dochodów budżetowych i dokonywanie wydatków w sposób celowy i zgodny z planem. W obydwu ww. Funduszach gospodarowano środkami celowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zaplanowane w 2011 r. w części 37 dochody w wysokości 41 609,0 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 59 666,0 tys. zł, tj. 143,4% planu. W ocenie NIK planowanie dochodów było rzetelne, a ich większe od planu wykonanie wynikało z czynników, których nie można było przewidzieć na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2011 r. Wydatki budżetu państwa zaplanowane w wysokości 3 870 487,0 tys. zł, zwiększono w trakcie roku per saldo do kwoty 3 921 926,4 tys. zł¹¹ i zrealizowano w kwocie 3 918 620,4 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. Wydatki z budżetu środków europejskich zaplanowane w wysokości 53 310,0 tys. zł zostały zwiększone per saldo do kwoty 63 412,9 tys. zł¹² i zrealizowane w kwocie 60 536,0 tys. zł, tj. 95,5% planu po zmianach.

Minister Sprawiedliwości oraz Dyrektor Generalny Służby Więziennej sprawowali nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp. Prowadzone były oceny przebiegu wykonania zadań, realizacji dochodów i wydatków oraz wstępne oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych. Działania te nie były jednak w pełni skuteczne, o czym

¹¹ Planowane wydatki zmniejszono decyzją Ministra Finansów dotyczącą przeniesienia kwoty 45,2 tys. zł do części 15/00 – Sądy powszechne oraz zwiększono środkami z rezerw celowych w kwocie 51 484,7 tys. zł.

¹² Planowane wydatki zwiększono środkami z rezerw celowych o kwotę 10 359,2 tys. zł i zmniejszono o kwotę 256,3 tys. zł w wyniku przeniesienia do części 15/00 - Sądy powszechne.

świadczą ujawnione w trakcie kontroli, zarówno w MS, jak i w innych podległych jednostkach kontrolowanych, nieprawidłowości i uchybienia, które dotyczyły w szczególności:

- zaplanowania wydatków CZSW niezgodnie z jego rzeczywistymi potrzebami,
- nieuprawnionego skrócenia przez MS terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w dwóch przetargach ograniczonych, co stanowiło naruszenie art. 49 ust. 3 ustawy Pzp,
- niezamieszczenia przez CZSW w ogłoszeniu o przetargu ograniczonym przekazanym Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich informacji zawartych w ogłoszeniu opublikowanym na stronie internetowej urzędu oraz tablicy ogłoszeń w CZSW, co było niezgodne z art. 48 ust. 2 pkt. 3 i 15 oraz art. 40 ust. 6 pkt. 2 w zw. z art. 48 ust. 1 ustawy Pzp,
- wydatkowania, w Zakładzie Karnym w Łodzi, wydatków na kwotę 190,2 tys. zł z opóźnieniem wynoszącym od 2 do 20 dni w stosunku do terminu płatności wynikającego z umów,
- wydatkowania 11,0 tys. zł, przez Zakład Karny w Łodzi, z naruszeniem postanowień umowy zawartej z wykonawcą dotyczących odbioru końcowego robot,
- nieprawidłowego wywiązywania się przez CZSW oraz trzy objęte kontrolą zakłady karne¹³ z obowiązków wynikających z ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych¹⁴,
- ujmowania dowodów w księgach rachunkowych MS oraz Zakładów Karnych w Czarnem i w Jastrzębiu Zdroju do niewłaściwych okresów sprawozdawczych, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 uor,
- niewykazywania w księgach rachunkowych lub sprawozdaniach finansowych czterech objętych kontrolą zakładów karnych¹⁵ środków trwałych stanowiących grunty będące w trwałym zarządzie tych jednostek, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 uor.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa za 2011 r. w części 37 przez CZSW (dysponenta III stopnia) oraz przez Dyrektorów Zakładów Karnych w: Łodzi, Czarnem, Nowym Wiśniczu oraz Jastrzębiu Zdroju.

¹³ Zakład Karny w Łodzi, Czarnem i Jastrzębiu Zdroju.

¹⁴ Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.

¹⁵ Zakład Karny w Łodzi, Włocławku, Czarnem i Stargardzie Szczecińskim.

Pozytywnie z zastrzeżeniami NIK ocenia wykonanie w 2011 r. budżetu państwa przez MS (dysponenta III stopnia) oraz przez Dyrektorów Zakładów Karnych we: Włocławku i Stargardzie Szczecińskim.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne łączne sprawozdania budżetowe dysponenta części 37 - Sprawiedliwość:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków UE i innych (Rb-28 Programy),

oraz sprawozdania budżetu środków europejskich z wykonania planu wydatków (Rb-28UE).

Pokazują one prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków a także należności i zobowiązań w 2011 r. Sporządzono je prawidłowo, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach podległych dysponentów i terminowo¹⁶ przekazano do Ministerstwa Finansów i Głównego Urzędu Statystycznego.

W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych MS i CZSW (dysponentów trzeciego stopnia) oraz sześciu objętych kontrolą zakładów karnych NIK stwierdza, że sporządzone przez nie jednostkowe sprawozdania budżetowe zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stwierdzono jednakże, iż w CZSW niezgodnie z obowiązującą klasyfikacją wydatków ujęto w ewidencji księgowej wydatki w łącznej kwocie 2 214,4 tys. zł, co przedstawiono w podrozdziale *Księgi rachunkowe*. Błędnie zakwalifikowane wydatki zostały przeniesione do jednostkowego i łącznego sprawozdania rocznego Rb-28. Pozostałe sprawozdania przekazują prawidłowy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2011 r. Z uwagi, iż nieprawidłowość ta wystąpiła w obrębie jednej grupy ekonomicznej wydatków, stosownie do przyjętych kryteriów, jednostkowe sprawozdania roczne NIK zaopiniowała pozytywnie.

¹⁶ Zasady sporządzania i terminy przekazywania sprawozdań Minister Finansów określił w rozporządzeniach: z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne sprawozdania budżetowe Rb-33 i Rb-40 z wykonania planów finansowych Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy, a także sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2011 r.: Rb-N, Rb-Z oraz roczne Rb-UN i Rb-UZ¹⁷.

Uwagi końcowe i wnioski

NIK we wszystkich kontrolowanych obszarach stwierdziła nieprawidłowości i uchybienia o różnym stopniu istotności. Ustalenia kontroli wskazują zwłaszcza na potrzebę:

- planowania wydatków Centralnego Zarządu Służby Więziennej zgodnie z jego rzeczywistymi potrzebami,
- wprowadzenia większej dyscypliny w zakresie realizacji wydatków publicznych, w celu zapewnienia ich zgodności z obowiązującymi przepisami (zwłaszcza w zakresie przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych i wnoszenia opłat abonamentowych), jak również ponoszenia ich w obowiązujących terminach płatności.

Konieczne jest również zwiększenie skuteczności mechanizmów kontroli zarządczej w zakresie operacji finansowych i gospodarczych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego kwalifikowania wydatków, ujmowania dowodów w księgach rachunkowych we właściwych okresach sprawozdawczych i właściwej wyceny aktywów, w celu zapewnienia rzetelności danych ujmowanych w sprawozdaniach finansowych.

W związku z nieprawidłowościami występującymi w Ministerstwie Sprawiedliwości, Centralnym Zarządzie Służby Więziennej i kontrolowanych zakładach karnych, NIK zwraca uwagę na konieczność zintensyfikowania działań nadzorczych Ministra Sprawiedliwości i Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nad podległymi jednostkami.

¹⁷ Rb-UN roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych wg wartości księgowej; Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Księgi rachunkowe

W wyniku przeprowadzonego w ośmiu jednostkach będących dysponentami trzeciego stopnia, badania systemów rachunkowości (w tym systemów księgowości komputerowej) i funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych, NIK stwierdziła nieprawidłowości i uchybienia w różnej skali i zakresie we wszystkich sześciu zakładach karnych, CZSW oraz MS.

Skuteczność funkcjonowania systemów rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych, Najwyższa Izba Kontroli ocenia:

- pozytywnie w czterech kontrolowanych jednostkach, tj. w MS oraz w Zakładach Karnych w Jastrzębiu Zdroju, Łodzi i Czarnem,
- pozytywnie z zastrzeżeniami w czterech kontrolowanych jednostkach, tj. w CZSW oraz w Zakładach Karnych w Stargardzie Szczecińskim, Nowym Wiśniczu i Włocławku.

Stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

- brak określenia w polityce (zasadach) rachunkowości m.in. opisu programu komputerowego do obsługi finansowo-księgowej, zawierającego procedury lub funkcje wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz daty rozpoczęcia eksploatacji tego systemu, co naruszało art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c uor (Zakład Karny w Stargardzie Szczecińskim) oraz brak w instrukcji przeprowadzenia inwentaryzacji, w Zakładzie Karnym w Stargardzie Szczecińskim postanowień dotyczących zapewnienia porównywalności danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości, co naruszało § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości¹⁸,
- dokonywanie zapisów w ewidencji księgowej niezgodnie z dokumentami źródłowymi, co do danych identyfikacyjnych dowodu oraz daty dokonania operacji gospodarczej, co naruszało art. 23 ust. 2 uor, w Zakładach Karnych w: Nowym Wiśniczu (błąd systematyczny dotyczący braku daty operacji gospodarczej w zapisach księgowych), Jastrzębiu Zdroju (błąd systematyczny dotyczący nie ujmowania opisu operacji gospodarczej

¹⁸ Rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.).

- oraz pięć zapisów na łączną kwotę 2,9 tys. zł z błędną datą operacji gospodarczej), Stargardzie Szczecińskim (87 zapisów na łączną kwotę 67,8 tys. zł) Włocławku (46 zapisów na łączną kwotę 825,5 tys. zł oraz błąd systematyczny dotyczący nieprawidłowego opisu operacji gospodarczych), Czarnem (jeden zapis w kwocie 0,3 tys. zł),
- niezapewnienie w systemie księgowości komputerowej prawidłowego oznaczenia wydruków z ewidencji księgowej, wymaganego na podstawie art. 13 ust. 5 uor (Zakład Karny w Nowym Wiśniczu),
 - niezamieszczanie na dowodach księgowych miesiąca ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, do czego zobowiązywał art. 21 ust. 1 pkt 6 uor, w Zakładzie Karnym w Stargardzie Szczecińskim (22 dowodów księgowych na łączną kwotę 241,5 tys. zł),
 - dokonywanie skreśleń bez umieszczenia podpisu i podania daty skreślenia, co naruszało art. 22 ust. 3 uor w Zakładzie Karnym we Włocławku (trzy dowody na łączną kwotę 263,8 tys. zł).

Wiarygodność ksiąg rachunkowych¹⁹ Najwyższa Izba Kontroli ocenia:

- w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej pozytywnie z zastrzeżeniami w MS oraz w CZSW, pozytywnie w pozostałych sześciu jednostkach objętych kontrolą,
- w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej pozytywnie z zastrzeżeniami w CZSW, a w pozostałych siedmiu jednostkach pozytywnie.

Nieprawidłowości w zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych, dotyczyły głównie:

- ujęcia niezgodnie z klasyfikacją budżetową wydatku na zakup nowych licencji komputerowych w kwocie 2 214,5 tys. zł w § 4300 - Zakup usług pozostałych, zamiast w § 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia w CZSW,
- zaliczenia operacji gospodarczych do niewłaściwego miesiąca, tj. niezgodnie z art. 20 ust. 1 uor. Spowodowało to niewykazanie zobowiązań w sprawozdaniach (Rb-28) za miesiące, w których nastąpiły zdarzenia gospodarcze w łącznej kwocie 4 771,4 tys. zł (MS - 13 dowodów księgowych na kwotę 4 764,2 tys. zł, Zakłady Karne w: Jastrzębiu Zdroju - trzy dowody księgowe na kwotę 0,1 tys. zł, Czarnem - dwa dowody księgowe na kwotę 7,1 tys. zł).

Z wyjątkiem CZSW, nieprawidłowości ustalone w zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych nie miały wpływu na sprawozdawczość roczną kontrolowanych jednostek.

Powyższe oceny wynikają z przeglądu analitycznego ksiąg oraz bezpośredniego badania 1 263 dowodów i zapisów księgowych na łączną kwotę 115 498,4 tys. zł (z tego 768 dowodów

¹⁹ Tj. prawidłowość ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych wpływająca na sprawozdawczość.

wybranych metodą monetarną²⁰, 149 dowodów dobranych metodą prostą oraz 346 dowodów dobranych celowo²¹). W wyniku badania ww. próby stwierdzono 174 przypadki nieprawidłowości o łącznej wartości 3 619,5 tys. zł, co stanowiło 0,1% wydatków zrealizowanych w części 37 w 2011 r.

W ocenie uwzględniono także wyniki kontroli sposobu przeprowadzenia inwentaryzacji w siedmiu²² skontrolowanych jednostkach. Inwentaryzacje zostały przeprowadzone w terminach określonych w art. 26 ust. 3 uor.

Stwierdzono natomiast nieprawidłowości dotyczące:

- niewykazania w ewidencji księgowej nieruchomości gruntowych o łącznej wartości 5 266,0 tys. zł przekazanych zakładom karnym w trwały zarząd, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 uor w Zakładach Karnych w: Łodzi (o wartości 389,5 tys. zł), Włocławku (o wartości 2 036,5 tys. zł), Czarnem (o wartości 2 840,0 tys. zł),
- nieujęcia w bilansie Zakładu Karnego w Stargardzie Szczecińskim nieruchomości o wartości 276,1 tys. zł przekazanych tej jednostce w trwały zarząd, co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 uor.

NIK pozytywnie ocenia skuteczność funkcjonowania systemów rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej oraz Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięziennych Zakładów Pracy.

Budżet państwa

Dochody

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację w 2011 r. dochodów budżetu państwa w części 37. W wyniku kontroli CZSW i sześciu zakładów karnych, w których przeprowadzono badanie dochodów²³ na łączną kwotę 653,6 tys. zł, tj. 1,1% dochodów ogółem części 37 i 1,5% dochodów zrealizowanych w tych jednostkach, NIK stwierdziła,

²⁰ Metodą statystyczną, uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalne do wartości transakcji – (tzw. MUS).

²¹ Największe kwotowo pozycje dochodów i wydatków oraz zapisów księgowych wybranych celowo przy badaniu wykonania dochodów i wydatków lub na podstawie wyników przeglądu analitycznego.

²² Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r., nie była badana inwentaryzacja w MS, ponieważ w 2010 r. w ww. jednostce została przeprowadzona pełna inwentaryzacja w drodze spisu z natury, a przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w tym obszarze.

²³ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r. nie były badane dochody w MS, gdyż udział zrealizowanych dochodów w części 37 w ogólnej kwocie dochodów budżetu państwa był niższy niż 0,1%, a w okresie styczeń – listopad 2011 r. zrealizowano dochody w kwocie niższej niż 200,0 mln zł.

że były one rzetelnie pobierane oraz przekazywane na centralnych rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w obowiązujących przepisach²⁴.

Dochody budżetowe części 37 określone w kwocie 41 609,0 tys. zł, zostały zrealizowane w wysokości 59 666,0 tys. zł, co stanowiło 143,4% planu. Wyższe ich wykonanie wynikało z faktu, iż znaczna część dochodów (np. wpływy ze spłat pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych, wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych²⁵) realizowanych przez jednostki organizacyjne resortu sprawiedliwości ma charakter doraźnych wpływów, w tym m.in. z różnego rodzaju opłat, trudnych do dokładnego oszacowania i przewidzenia na etapie tworzenia planów finansowych tych jednostek.

Dominujący udział w części 37 stanowiły dochody działu 755 – Wymiar sprawiedliwości, które wyniosły 58 824,3 tys. zł (98,6%) i zostały zrealizowane przez:

- Ministerstwo Sprawiedliwości (rozdział 75501 – Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury) w kwocie 41 898,4 tys. zł (71,2% dochodów w dziale), głównie z tytułu wpływów ze sprzedaży Monitora Sądowego i Gospodarczego, wydawania informacji z prowadzonych przez Ministerstwo rejestrów oraz z opłat za udział w egzaminach przeprowadzanych przez Ministra Sprawiedliwości,
- jednostki Więziennictwa: w rozdziale 75593 w kwocie 8 232,5 tys. zł (14,0% dochodów w dziale) głównie z tytułu usług gastronomicznych realizowanych przez Ośrodki Doskonalenia Kadr Służby Więziennej oraz w rozdziale 75512 w kwocie 6 260,8 tys. zł (10,6% dochodów w dziale) m.in. z wpływów z najmu, dzierżawy oraz sprzedaży składników majątkowych Skarbu Państwa.

Zestawienie dochodów budżetowych w 2011 r., wg klasyfikacji budżetowej, przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do informacji.

Na koniec 2011 r. wystąpiły w części 37 należności do zapłaty w kwocie 3 578,8 tys. zł, które były wyższe o 1 820,9 tys. zł (o 103,6%) w porównaniu do stanu na koniec 2010 r. Zaległości netto wyniosły 3 221,0 tys. zł i były wyższe o 1 689,2 tys. zł (o 110,3%) w porównaniu do stanu na koniec 2010 r. Główną przyczyną wzrostu należności i zaległości było nieuregulowanie przez podmiot zagraniczny należności na rzecz MS z tytułu zwrotu

²⁴ Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.).

²⁵ Zwrot nadpłaconej zaliczki na koszty postępowania przed Międzynarodowym Trybunałem Arbitrażowym w Paryżu, zwrot środków z Komisji Europejskiej oraz zwrot rozliczenia za lata ubiegłe z Prokuraturą Generalną.

kosztów postępowania arbitrażowego²⁶ w wysokości 1 636,6 tys. zł oraz odsetek w kwocie 6,0 tys. zł. Pozostałe zaległości dotyczyły m.in. trudno ściąganych należności z tytułu zwrotu kosztów leczenia samookaleczeń osadzonych w kwocie 868,6 tys. zł oraz naliczonych odsetek za nieterminową zapłatę należności wynikających z zawartych umów najmu na kwotę 411,9 tys. zł (rozdział 75512). Ustalono, że Ministerstwo podejmowało rzetelne i systematyczne działania mające na celu zabezpieczenie i wyegzekwowanie ww. należności Skarbu Państwa.

Zastrzeżenia NIK dotyczą niepodjęcia przez dwie jednostki objęte kontrolą rzetelnych działań w zakresie windykacji należności. Ustalono, że Zakład Karny w Stargardzie Szczecińskim w 22 przypadkach przysyłał z opóźnieniem wezwania do zapłaty należności na łączną kwotę 12,3 tys. zł, co było niezgodne z § 14 ust. 1 pkt 4-5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych²⁷. W przypadku należności Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu na łączną kwotę 37,1 tys. zł stwierdzono kilkumiesięczne przerwy w prowadzeniu windykacji zaległości oraz niepodjęcie działań w celu sprawdzenia realnych możliwości spłaty należności przez dłużników.

W 2011 r. w części 37 nie stwierdzono przypadków przedawnienia lub odstąpienia od dochodzenia należności budżetowych. Wystąpiły 2 333 przypadki umorzeń należności w łącznej kwocie 296,4 tys. zł. dotyczące w większości przypadków należności od osadzonych (rozdział 75512) za wyrządzone szkody w mieniu jednostek²⁸. Ponadto dokonano odroczeń terminu spłaty pięciu należności w kwocie 18,6 tys. zł i rozłożenia na raty 38 należności w łącznej wysokości 296,9 tys. zł.

Wydatki

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia z punktu widzenia kryteriów celowości oraz rzetelności i gospodarności wydatkowanie środków budżetowych w części 37 budżetu państwa. Pozytywnie z zastrzeżeniami NIK ocenia natomiast realizację wydatków z punktu widzenia kryterium legalności. Powyższa ocena wynika z ustaleń kontroli dotyczących wydatków bieżących, w tym zatrudnienia i wynagrodzeń, zakupu towarów i usług, a także wydatków majątkowych.

²⁶ Prowadzonego przez Międzynarodowy Trybunał Arbitrażowy przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Paryżu.

²⁷ Dz. U. Nr 241, poz. 1616.

²⁸ Umorzenia były dokonywane głównie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3 ufp, tj. ze względu na uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji należności lub w przypadku gdy postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne.

Ministerstwo Finansów przekazało w 2011 r. na rachunek bieżący wydatków dysponenta części 37 kwotę 3 918 621,2 tys. zł zgodnie z rocznym harmonogramem realizacji wydatków (po zmianach) przekazanych przez dysponenta części. Zasilanie rachunków bankowych dysponentów podległych Ministrowi Sprawiedliwości odbywało się na podstawie przekazywanych przez nich zapotrzebowań na środki budżetowe. Z wyjątkiem zapotrzebowań MS za trzy miesiące 2011 r. (styczeń, luty i kwiecień), zgłaszane przez osiem objętych kontrolą jednostek zapotrzebowania na środki wynikały z ich faktycznych potrzeb. Nadmierne zapotrzebowanie środków przez MS w trzech ww. miesiącach wynikało m.in. z przesunięcia terminów realizacji zadań przez komórki merytoryczne Ministerstwa.

Ogółem w 2011 r. rachunki dysponentów podległych zostały zasilone kwotą 3 918 621,2 tys. zł. Pozostające po zakończeniu roku środki budżetu państwa w wysokości 0,8 tys. zł zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa²⁹.

Ujęte w ustawie budżetowej wydatki w części 37 w kwocie 3 870 487,0 tys. zł, zostały w trakcie roku zmniejszone o 45,2 tys. zł (na podstawie decyzji Ministra Finansów dotyczącej przeniesienia ww. kwoty do części 15/00 – Sądy powszechne) oraz zwiększone środkami z rezerw celowych budżetu państwa o 51 484,7 tys. zł, do kwoty 3 921 926,4 tys. zł, tj. o 1,3%.

Minister Sprawiedliwości, realizując uprawnienia dysponenta części 37, dokonał w 2011 r. łącznie 120 zmian planu wydatków części 37 na łączną kwotę 28 266,0 tys. zł. Zmiany zostały dokonane w sposób zgodny z art. 171 ust. 1, 3 i 7 oraz art. 194 ust. 4 upf. Zmiany w planach finansowych dokonane przez dysponentów III stopnia – MS i CZSW były zgodne z zakresem upoważnienia wydanego przez dysponenta części 37.

W wyniku badania ostatnich dziesięciu zmian dokonanych w planie finansowym części 37 oraz w planach finansowych wydatków MS i CZSW w miesiącu grudniu 2011 r. stwierdzono, że dokonywane zmiany były celowe.

W dniach 13 i 27 grudnia 2011 r. dysponent części 37, ze względu na nadmiar środków, dokonał blokady wydatków przeznaczonych na składki na ubezpieczenia zdrowotne wychowanków zakładów poprawczych oraz na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń osób zatrudnionych w MS w łącznej kwocie 1 713,2 tys. zł.

²⁹ Dz.U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

Wydatki budżetu części 37 wyniosły 3 918 620,4 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach. W strukturze zrealizowanych w 2011 r. wydatków największy udział miały wydatki w działach:

- 755 - Wymiar Sprawiedliwości w kwocie 2 654 720,3 tys. zł, co stanowiło 67,7% wydatków ogółem w części 37,
- 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w kwocie 1 068 927,7 tys. zł, co stanowiło 27,3% wydatków ogółem części 37.

Największe wydatki w dziale 755 poniesiono w następujących rozdziałach:

- 75512 - Więziennictwo w kwocie 2 395 684,9 tys. zł, tj. 90,2% wydatków działu, w tym na uposażenia żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy (§ 4050) w kwocie 1 225 235,4 tys. zł oraz zakup środków żywności (§ 4220) w kwocie 133 941,5 tys. zł,
- w rozdziale 75513 - Zakłady dla nieletnich w kwocie 100 727,8 tys. zł, tj. 3,8% wydatków działu, w tym na wynagrodzenia osobowe pracowników (§ 4010) w kwocie 37 662,6 tys. zł, na zakup materiałów i wyposażenia w kwocie 14 097,6 tys. zł (§ 4210) oraz na wydatki majątkowe w kwocie 11 383,1 tys. zł (§§ 6050, 6060 i 6069).

Według grup ekonomicznych, w strukturze zrealizowanych wydatków w części 37 największy udział miały wydatki bieżące (2 574 873,8 tys. zł - 65,7%), na świadczenia na rzecz osób fizycznych (1 179 617,1 tys. zł - 30,1%), majątkowe (112 284,9 tys. zł - 2,9 %) i na dotacje (40 310,0 tys. zł - 1,0%). Wydatki na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich³⁰ wyniosły 11 534,6 tys. zł (0,3 % wydatków w części 37), w tym wydatki na współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych (paragrafy z końcówką 9) - 11 109,3 tys. zł.

Limity wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej nie zostały przekroczone.

Zestawienie wydatków budżetowych w 2011 r. przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do informacji.

W Ministerstwie Sprawiedliwości (dysponent III stopnia) wykonane wydatki wyniosły 167 796,6 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach (170 226,2 tys. zł).

CZSW (dysponent III stopnia) opracował plan finansowy wydatków na 2011 r., w którym pierwotnie zaplanowano wydatki w wysokości 108 672,1 tys. zł. Plan ten zmniejszono

³⁰ Paragrafy klasyfikacji budżetowej z czwartą cyfrą 2, 6, i 9.

per saldo o kwotę 21 872,5 tys. zł (tj. o 20,1%), przekazując środki do innych jednostek Służby Więziennej. Przekazane środki przeznaczone były głównie na wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych oraz wydatki osobowe niezaliczane do uposażeń wypłacanych funkcjonariuszom. Zdaniem NIK w planie finansowym CZSW, podobnie jak w latach poprzednich, stworzono rezerwę środków budżetowych, którą dopiero w trakcie roku rozdysponowano do podległych dysponentów. Tym samym NIK uznaje, że nie został zrealizowany wniosek formułowany po kontrolach wykonania budżetu państwa od 2004 r., dotyczący rzetelnego planowania wydatków CZSW.

W 2011 r. budżet części 37 zwiększono środkami z rezerw celowych o kwotę 51 484,7 tys. zł, które były przeznaczone głównie na sfinansowanie: uzupełnienia niedoboru środków na wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych dla byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej (17 250,0 tys. zł), zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu funkcjonowania jednostek więziennictwa (11 393,0 tys. zł), podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w placówkach resortu sprawiedliwości (9 279,6 tys. zł), zadań realizowanych w 2010 r. z rachunku dochodów własnych oraz przez gospodarstwo pomocnicze (6 992,8 tys. zł). Przeniesione z rezerw celowych środki wykorzystano w kwocie 51 267,3 tys. zł, tj. 99,6% otrzymanych środków. Wydatkowano je w paragrafach klasyfikacji budżetowej wskazanych w decyzjach Ministra Finansów. Przeprowadzone w objętych kontrolą jednostkach badanie wydatków z rezerw celowych budżetu państwa w łącznej kwocie 5 464,2 tys. zł (tj. 10,7% wydatków w części 37 ze środków rezerw celowych) wykazało, że zostały one poniesione zgodnie z przeznaczeniem.

W 2011 r. na realizację wydatków bieżących w części 37 wydatkowano 2 574 873,8 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach, głównie na wynagrodzenia (1 684 327,6 tys. zł), pochodne od wynagrodzeń (66 153,9 tys. zł) oraz na zakup towarów i usług (589 922,7 tys. zł).

Przeciętne zatrudnienie w części 37 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 32 700 osób³¹ i było niższe od planowanego po zmianach o 331 osób, tj. o 1,0%. W odniesieniu do 2010 r. (32 676 osób) było ono wyższe o 24 osoby, tj. o 0,1%. Niższa realizacja planu zatrudnienia wynikała m.in. z ograniczenia rekrutacji w celu zmniejszenia stanu zatrudnienia w MS. NIK zwraca uwagę, iż w 2011 r., podobnie jak w roku 2010, w MS nie został zrealizowany plan zatrudnienia w grupie *żołnierze i funkcjonariusze*. Przeciętne zatrudnienie

³¹ Przedstawiona analiza nie dotyczy rozdziału 75514 (tj. Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury posiadającej osobowość prawną) oraz statusu zatrudnienia *osadzeni* w rozdziale 75512, który nie jest wykazywany w sprawozdaniu Rb-70.

w ww. grupie w 2011 r. i w 2010 r. wyniosło odpowiednio trzy i pięć osób wobec planu wynoszącego 12 osób. Niewykonanie planu zatrudnienia skutkowało koniecznością dokonania w dniu 27 grudnia 2011 r. blokady środków budżetowych na kwotę 349,0 tys. zł. Pomimo powtarzającego się niewykorzystania etatów przypisanych dla żołnierzy i funkcjonariuszy, nie zostały podjęte działania w celu dostosowania planu zatrudnienia w ww. grupie do faktycznych potrzeb MS. Z udzielonych wyjaśnień wynika, że etaty żołnierzy w Ministerstwie były przypisane do Departamentu Sądów Wojskowych, który został rozwiązany z dniem 1 marca 2012 r., w związku z czym możliwa będzie ich likwidacja w trakcie prac nad projektem budżetu na 2013 r.

Wydatki na wynagrodzenia³² (bez pochodnych) w części 37 wyniosły 1 615 362,5 tys. zł (99,9% planu po zmianach). W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w części 37 wyniosło 4 117 zł i w porównaniu do 2010 r. było wyższe o 15 zł, tj. o 0,4%. W Ministerstwie wyniosło 5 694 zł i w porównaniu do 2010 r. było wyższe o 53 zł, tj. o 0,9%. Pięciu osobom zajmującym w MS kierownicze stanowiska państwowe (R), wypłacono wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia przysługującego takim osobom w grudniu 2008 r., spełniając tym samym wymogi zawarte w obowiązujących w 2011 r. przepisach³³.

Zestawienie zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do informacji.

Wyniki kontroli wykazały nierzetelne wywiązywanie się przez CZSW oraz trzy objęte kontrolą zakłady karne z obowiązków wynikających z ustawy o opłatach abonamentowych. Stwierdzono, że wniesione przez CZSW opłaty z tytułu abonamentu³⁴ nie obejmowały 14 odbiorników radiowych użytkowanych w samochodach służbowych, co stanowiło naruszenie art. 2 ust. 1 powołanej ustawy. Ponadto osiem odbiorników radiowych i trzy odbiorniki TV, które nabyto w trakcie 2011 r., zarejestrowano u operatora publicznego z opóźnieniem wynoszącym od 77 do 346 dni w stosunku do terminu określonego w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 25 września 2007 r.³⁵. Z opóźnieniami wynoszącymi od 50 do 109 dni CZSW powiadomił tego operatora o odbiornikach zdjętych ze stanu lub uznanych za niezdatne

³² Według sporządzonego za IV kwartał sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

³³ Art. 3 ust. 2f ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 430 ze zm.) oraz art. 29i ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 431 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r.

³⁴ Wg stanu na dzień 3 stycznia 2011 r.

³⁵ Rozporządzenie w sprawie warunków i trybu rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (Dz. U. Nr 187, poz. 1342).

do użytku, co było niezgodne z § 4 ww. rozporządzenia. W pozostałych jednostkach objętych kontrolą stwierdzono: nieopłacenie przez Zakład Karny w Czarnem abonamentu za 57 odbiorników TV i 77 odbiorników radiowych, nieopłacenie przez Zakład Karny w Jastrzębiu Zdroju abonamentu za cztery odbiorniki radiowe oraz niedopełnienie obowiązku ich rejestracji, zaniżenie przez Zakład Karny w Łodzi opłaty abonamentowej za użytkowane odbiorniki radiowe³⁶ oraz niedopełnienie obowiązku rejestracji siedmiu odbiorników.

Wydatki majątkowe w części 37 w 2011 r. wyniosły 112 284,9 tys. zł³⁷, tj. 100% planu po zmianach, z tego:

- wydatki inwestycyjne zrealizowano w kwocie 59 061,7 tys. zł. Poniesiono je głównie na realizację 72 zadań inwestycyjnych (na kwotę 50 321,8 tys. zł) w jednostkach Więziennictwa, polegających w szczególności na budownictwie oraz przygotowaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz na realizację czterech zadań inwestycyjnych dotyczących rozbudowy i modernizacji zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (na kwotę 8 739,9 tys. zł),
- wydatki na zakupy inwestycyjne zrealizowano w kwocie 53 223,2 tys. zł, głównie na zakup sprzętu informatycznego i urządzeń technicznych specjalnego przeznaczenia oraz środków transportu.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki w łącznej kwocie 91 087,0 tys. zł³⁸, tj. 2,3% wydatków poniesionych w 2011 r. w części 37 oraz 31,5% wydatków poniesionych w 2011 r. przez kontrolowane jednostki. Zrealizowano je zgodnie z planem finansowym na cele służące realizacji zadań tych jednostek. Odbiór prac, z wyjątkiem jednego przypadku opisanego poniżej, dokonywany był w formie przewidzianej umową oraz potwierdzany przez upoważnione osoby. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- wydatkowania w Zakładzie Karnym w Łodzi kwoty 11,0 tys. zł, na wykonanie kabiny dźwigu towarowego, z naruszeniem postanowień umowy zawartej z wykonawcą. Płatność za wykonane roboty została dokonana ponad miesiąc przed uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie ww. urządzenia oraz przed dokonaniem odbioru końcowego robót, co było niezgodne z § 3 i 4 zawartej umowy.

³⁶ W miesiącach styczeń-luty 2011 r. nie zapłacono za 17 odbiorników radiowych a w pozostałych miesiącach 2011 r. za siedem odbiorników radiowych.

³⁷ W tym 2 128,9 tys. zł w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

³⁸ W tym 41 243,9 tys. zł stanowiły wydatki majątkowe oraz 2 949,3 tys. zł wydatki na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich.

- uregulowania przez Zakład Karny w Łodzi dziewięciu zobowiązań o łącznej wartości 190,2 tys. zł z opóźnieniem wynoszącą od 2 do 20 dni w stosunku do terminu płatności wynikającego z umów³⁹.

Kontrola 40 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w wyniku których zrealizowano w 2011 r. wydatki w kwocie 45 739,6 tys. zł wykazała, że poza opisanymi poniżej przypadkami udzielone zostały one zgodnie z przepisami ustawy Pzp. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- nierzetelnego zaplanowania przez MS realizacji dwóch zamówień, udzielonych w trybie przetargu ograniczonego, co skutkowało niezgodnym z art. 49 ust. 3 ustawy Pzp skróceniem terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargach.

W postępowaniu na *Rozbudowę zasobów mocy obliczeniowej i pamięci masowej Podstawowego i Zapasowego Ośrodka Przetwarzania Danych Ministerstwa Sprawiedliwości na potrzeby systemów cyfrowej rejestracji przebiegu rozpraw sądowych* (o wartości 2 192,0 tys. zł), termin na złożenie wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu skrócono o dziesięć dni. Skrócenie terminu zamawiający uzasadnił koniecznością zapewnienia technicznej możliwości realizacji ustawy z dnia 29 kwietnia 2010 r. zmieniającej ustawę – Kodeks postępowania cywilnego⁴⁰. Wyniki kontroli wykazały natomiast, że Ministerstwo dysponowało wystarczającym okresem czasu na przeprowadzenie przetargu z zachowaniem podstawowych terminów określonych w art. 49 ust. 2 ustawy Pzp, ponieważ ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane dopiero ponad cztery miesiące po dacie ogłoszenia ustawy zmieniającej kodeks postępowania cywilnego. Ponadto wejście w życie ww. ustawy nie pociągało za sobą bezwzględnego obowiązku rejestracji przebiegu posiedzenia, a rozporządzenie wykonawcze wskazujące m.in. rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu lub dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego oraz sposób sporządzania tych zapisów, zostało przyjęte w dniu 10 sierpnia 2011 r.⁴¹, tj. po upływie czterech miesięcy po podpisaniu przez MS umowy z wykonawcą. W 2011 r. na realizację przedmiotu tego zamówienia wydatkowano 2 072,5 tys. zł.

W postępowaniu dotyczącym *Udzielenia licencji na korzystanie z oprogramowania SAP, objęcie serwisem dla dotychczas posiadanego oraz nowego oprogramowania SAP*

³⁹ Z tytułu opóźnienia ww. płatności nie zostały naliczone i zapłacone odsetki.

⁴⁰ Dz. U. Nr 108, poz. 684.

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 sierpnia 2011 r. w sprawie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego (Dz. U. Nr 175, poz. 1046).

oraz zakup usług szkoleniowych i wsparcia eksperckiego dla narzędzi analitycznych SAP BusinessObjects Bl. (o wartości 36 950,0 tys. zł), termin na złożenie wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu skrócono o 11 dni. Skrócenie terminu zamawiający uzasadnił koniecznością nowego zakupu licencji niezbędnych do realizacji podpisanej w dniu 1 sierpnia 2011 r. umowy na budowę i wdrożenie systemu informatycznego rachunkowości i systemu zarządzania kadrami w sądach powszechnych i MS. Z ustaleń NIK wynika jednak, iż MS już na etapie przeprowadzania postępowania konkursowego w celu wyłonienia wykonawcy wdrożenia przedmiotowego systemu (maj - grudzień 2010 r.) i późniejszych negocjacji (marzec - sierpień 2011 r.) posiadało wiedzę o konieczności zapewnienia odpowiedniej ilości uprawnień licencyjnych oraz opieki serwisowej SAP. Ponadto wniosek o wszczęcie postępowania o zakup licencji i usług serwisowych został skierowany przez komórkę merytoryczną odpowiedzialną za jego przygotowanie do Dyrektora Generalnego MS dopiero 18 dni po zawarciu umowy dotyczącej budowy systemu informatycznego. Zdaniem NIK zastosowanie przyspieszonego trybu postępowania stanowiło konsekwencję nierzetelnego planowania poszczególnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych w ramach realizowanego zadania. W 2011 r. na realizację przedmiotu tego zamówienia wydatkowano 10 500,0 tys. zł (z tego 8 925,0 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 1 575,0 tys. zł współfinansowania krajowego).

- niezamieszczenia przez CZSW w ogłoszeniu przekazanym Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich⁴² informacji zawartych w ogłoszeniu opublikowanym na stronie internetowej urzędu oraz tablicy ogłoszeń w CZSW, dotyczących planowanych zamówień uzupełniających, harmonogramu prac oraz liczby modyfikacji koniecznych do wykonania. Było to niezgodne z art. 48 ust. 2 pkt. 3 i 15 oraz art. 40 ust. 6 pkt. 2 w zw. z art. 48 ust. 1 ustawy Pzp i spowodowało, że potencjalni wykonawcy czerpiący wiedzę o przetargu z Dziennika Urzędowego UE nie posiadali pełnych informacji o przedmiocie zamówienia oraz możliwych zamówieniach uzupełniających. W ramach ww. zamówienia wydatkowano w 2011 r. kwotę 535,3 tys. zł, a dodatkowo - w trybie z wolnej ręki - udzielono zamówień uzupełniających na kwotę 265,2 tys. zł, tj. 13,9% ogólnej wartości zamówienia (1 951,8 tys. zł).

W ocenie NIK, w przypadku trzech ww. zamówień, działania MS i CZSW dotyczące skrócenia terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargach oraz

⁴² W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego dotyczącym wykonania modyfikacji systemu Noe.NET oraz świadczenia opieki serwisowej tego systemu.

niezamieszczenia wszystkich informacji w ogłoszeniu przekazanym Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich mogły utrudnić niektórym wykonawcom udział w tych postępowaniach, co mogło mieć wpływ na zachowanie zasady uczciwej konkurencji, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp.

W przypadku dwóch postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych przez Zakład Karny w Czarnem (na łączną kwotę wydatków 161,2 tys. zł) stwierdzono nieprawidłowości polegające na sporządzeniu protokołu z postępowania na niewłaściwym wzorze, co było niezgodne z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁴³ oraz niezamieszczeniu zapytania wykonawcy o wyjaśnienie treści SIWZ oraz wyjaśnień na stronie internetowej jednostki, co stanowiło naruszenie art. 38 ust. 2 ustawy Pzp.

Przeprowadzona w CZSW kontrola wszystkich pięciu unieważnionych w 2011 r. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wykazała, iż zostały one unieważnione zgodnie z przepisami ustawy Pzp. W związku z powyższym NIK uznaje, że zrealizowany został wniosek sformułowany po kontroli wykonania budżetu Więziennictwa w 2010 r., dotyczący wyeliminowania przypadków unieważniania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w sytuacji braku zaistnienia przesłanki określonej w ustawie Pzp.

W wyniku kontroli stwierdzono również przypadki dokonywania płatności za zakupione towary i usługi ze znacznym wyprzedzeniem w stosunku do obligatoryjnego terminu płatności wynikającego z faktury lub umowy. Przedterminowe regulowanie zobowiązań dotyczyło: 24 płatności MS na kwotę 8 340,8 tys. zł dokonanych od 11 do 44 dni (średnio 25,9 dnia) przed terminem, 66 płatności CZSW na łączną kwotę 24 987,2 tys. zł dokonanych od 10 do 28 dni (średnio 19,7 dni) przed terminem, 15 płatności Zakładu Karnego w Łodzi na łączną kwotę 187,8 tys. zł dokonanych od 10 do 21 dni przed terminem oraz 96 płatności Zakładu Karnego we Włocławku na łączną kwotę 1 029,2 tys. zł dokonanych wcześniej niż siedem dni przed terminem. W związku z powyższym NIK zwraca uwagę, że racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi w warunkach deficytu budżetowego wymaga, aby zobowiązania były regulowane z możliwie najmniejszym wyprzedzeniem w stosunku do obligatoryjnych terminów płatności.

⁴³ Dz. U. Nr 223, poz. 1458.

W wyniku badania próby 35 umów cywilnoprawnych zawartych z pracownikami MS, na łączną kwotę 76 905,76 zł⁴⁴, ustalono, że wszystkie umowy zostały podpisane po wyrażeniu pisemnej zgody przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa. W związku z powyższym należy stwierdzić, że sformułowany w tym zakresie, po kontroli wykonania budżetu państwa w 2010 r., wniosek pokontrolny został zrealizowany.

Na koniec 2011 r. w części 37 wystąpiły wyłącznie zobowiązania niewymagalne w kwocie 116 606,8 tys. zł, głównie z tytułu: dodatkowego wynagrodzenia rocznego (21 930,4 tys. zł) świadczeń emerytalnych byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej (15 352,4 tys. zł), wynagrodzeń osobowych pracowników (6 835,0 tys. zł), pochodnych od wynagrodzeń (5 204,2 tys. zł) oraz płatności związanych z bieżącym funkcjonowaniem jednostek takich jak np. dostawy towarów i usług dla jednostek Więziennictwa (27 319,1 tys. zł), zakupy inwestycyjne (12 200,0 tys. zł) i zakup usług (15 935,6 tys. zł) w ramach budowy Systemu Dozoru Elektronicznego oraz składka do Międzynarodowego Trybunału Karnego (6 038,6 tys. zł) w MS.

Dotacje budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez dysponenta części 37 wydatków na dotacje budżetowe. W budżecie części zaplanowano wydatki na dotację podmiotową w kwocie 40 310,0 tys. zł, która została w całości przekazana Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (dział 755, rozdział 75514). W porównaniu do kwoty przekazanej ww. podmiotowi w 2010 r. (28 423,0 tys. zł) wysokość udzielonej dotacji wzrosła o 41,8%, co zostało spowodowane w szczególności uruchomieniem przez tę jednostkę aplikacji sądowej i prokuratorskiej oraz wzrostem wydatków na stypendia dla aplikantów i wynagrodzenia dla patronów.

Dotacja była przeznaczona na sfinansowanie bieżącej działalności Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (KSSiP) i została wykorzystana w wysokości 36 150,8 tys. zł, tj. 89,7% kwoty przekazanej w 2011 r. Niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 4 159,2 tys. zł pozostała w dyspozycji Szkoły zgodnie z art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁴⁵.

⁴⁴ Stanowiącą 25,0% kwoty wypłaconej na podstawie wszystkich umów tego rodzaju zawartych w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2011 r.

⁴⁵ Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.

Dysponent części 37 dokonywał okresowych ocen wykorzystania udzielonej dotacji, na podstawie miesięcznych informacji przedkładanych przez KSSiP, dotyczących wydatków poniesionych w danym miesiącu i narastająco ze środków dotacji.

Wydatki budżetu środków europejskich

NIK pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wydatkowanie środków budżetowych w części 37 w zakresie środków europejskich. Badanie wydatków w kwocie 17 176,4 tys. zł, tj. 28,4% wydatków poniesionych w 2011 r. w części 37 z budżetu środków europejskich oraz 38,8% wydatków poniesionych w 2011 r. przez kontrolowane jednostki wykazało, że zostały one dokonane w związku z realizacją skontrolowanych projektów, były zgodne z kategoriami wydatków wskazanymi w umowach o dofinansowanie oraz zostały dokonane w okresie kwalifikowalności i należycie udokumentowane. Zastrzeżenia NIK dotyczą wydatku w ramach projektu realizowanego przez MS, poniesionego na podstawie zamówienia przeprowadzonego z naruszeniem ustawy Pzp.

Wydatki budżetu środków europejskich dla części 37 zostały określone w ustawie budżetowej w wysokości 53 310,0 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) i Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG). W trakcie roku, w wyniku dokonanych zmian, planowane wydatki zwiększono środkami z rezerw celowych o kwotę 10 359,2 tys. zł i zmniejszono o kwotę 256,3 tys. zł przeniesioną do części 15-Sądy powszechne, co spowodowało ich zwiększenie per saldo o 10 102,9 tys. zł, do kwoty 63 412,9 tys. zł. Szczegółowe badanie przeniesionej z rezerwy celowej kwoty 8 925,0 tys. zł, tj. 86,2% przeniesionych z rezerwy środków, wykazało że wykorzystano ją zgodnie z przeznaczeniem.

Wydatki z budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 60 536,0 tys. zł, tj. 95,5% planu po zmianach. Niepełne wykonanie planu wydatków części 37 zostało spowodowane przede wszystkim: niewykorzystaniem przez Ministerstwo Sprawiedliwości 24 etatów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, przekazaniem przez komórki merytoryczne Ministerstwa dokumentacji księgowej dotyczącej realizowanych projektów po upływie ostatniego terminu na złożenie zlecenia płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego w grudniu 2011 r. oraz bieżącymi zmianami w realizacji projektów.

W 2011 r. wskaźnik wykorzystania kwoty, o którą per saldo został zwiększony budżet środków europejskich części 37 wyniósł 71,5%⁴⁶, co oznaczało jego poprawę o 45,2% w stosunku do roku 2010 r. (26,3%). Świadczy to o zwiększeniu nadzoru nad realizacją wydatków budżetu środków europejskich, o co NIK wnioskowała po kontroli wykonania budżetu państwa w 2010 r.

Zestawienie wydatków budżetu środków europejskich w 2011 r. wg klasyfikacji budżetowej przedstawiono w załączniku nr 4 do informacji.

Szczegółowym badaniem objęto kwalifikowalność wydatków poniesionych przez osiem kontrolowanych jednostek na realizację projektów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) i Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG), w łącznej kwocie 20 125,7 tys. zł, z tego: 17 176,4 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 2 949,3 tys. zł ze współfinansowania krajowego. Z wyjątkiem jednego wydatku poniesionego przez MS, wydatki zrealizowano zgodnie z zasadami kwalifikowalności określonymi dla ww. Programów, do przestrzegania których zobowiązywały postanowienia umów o dofinansowanie projektów. Zastrzeżenia NIK dotyczą wydatku w kwocie 10 500,0 tys. zł (spośród zbadanej kwoty 15 885,5 tys. zł) w ramach projektu PO KL⁴⁷ na zakup licencji i serwisu oprogramowania SAP oraz zakup usług szkoleniowych i wsparcia eksperckiego, które zostały poniesione na podstawie umowy zawartej w wyniku nieprawidłowo udzielonego zamówienia (co przedstawiono w podrozdziale Budżet państwa - Wydatki). Tym samym nie spełniały one warunku zgodności z przepisami ustawy Pzp, określonego w rozdziale 3, podrozdziale 1, pkt 1) lit. k) Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki⁴⁸, do przestrzegania których zobowiązywały postanowienia § 3 ust. 2 umowy o dofinansowanie projektu. W związku z powyższym ww. wydatki mogą zostać uznane za niekwalifikowalne.

Inne ustalenia kontroli

Minister Sprawiedliwości i Dyrektor Generalny Służby Więziennej sprawowali nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa za 2011 r. w części 37 – Sprawiedliwość oraz nad

⁴⁶ W 2011 r. zwiększenie budżetu środków europejskich per saldo wyniosło 10 102,9 tys. zł, a niewykonane wydatki w porównaniu do planu po zmianach wyniosły 2 877,0 tys. zł, co oznacza wykorzystanie zwiększenia budżetu (per saldo) w wysokości 7 225,9 tys. zł, tj. w 71,5%.

⁴⁷ Pn. *Zwiększenie efektywności realizacji zadań przez jednostki wymiaru sprawiedliwości*, Priorytet Dobre rządzenie PO KL (umowa o dofinansowanie: POKL.05.03.00-00-005/08 z 2 lipca 2009 r., zmieniona aneksem z 31 marca 2010 r.). Zadanie 1: Opracowanie jednolitych zasad rachunkowości dla sądów, wdrożenie systemu informatycznego rachunkowości i systemu zarządzania kadrami w sądach.

⁴⁸ Wersja Nr MRR/KL/1(6)/11/10 z dnia 22 listopada 2010 r.

wykonaniem planów finansowych Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy. Stosownie do przepisów art. 175 ufp, dokonywali oni kwartalnych ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych oraz zadań finansowanych z budżetu państwa, w wyniku czego m.in. dokonywano zmian w planie finansowym części. Realizowane były także planowane zadania audytowe i kontrolne w podległych jednostkach, a ich wyniki i wnioski stanowiły podstawę analiz oraz podejmowania działań dla wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości. Nie zapewniło to jednak uniknięcia wskazanych powyżej nieprawidłowości, m.in. w zakresie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz dokonywania z wyprzedzeniem płatności za zakupione towary i usługi.

NIK ustaliła, że w ośmiu objętych kontrolą jednostkach określono wysokość zapasu gotówki w kasie, w wysokości wynikającej z faktycznych potrzeb tych jednostek. Nie stwierdzono przypadków przekroczenia ustalonego limitu pogotowia kasowego.

W przypadku pięciu objętych badaniem jednostek⁴⁹ nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przepływów środków finansowych na prowadzonych przez nie rachunkach pomocniczych.

Ustalenia innych kontroli

W 2011 r. NIK przeprowadziła w MS kontrolę wdrażania budżetu państwa w układzie zadaniowym w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 16 września 2011 r. Wyniki kontroli⁵⁰ wykazały, że Minister Sprawiedliwości realizował zadania w zakresie planowania i wykonywania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym w dziale sprawiedliwość dotyczące w szczególności: wypracowania dokumentów planistycznych do projektu budżetu państwa na 2011 r., ustalenia struktury wydatków w układzie zadaniowym na rok 2011, wdrożenia systemu monitorowania celów zadań i podzadań oraz poziomu wydatków ponoszonych na poszczególne działania. NIK zwróciła uwagę, że sposób realizacji w Ministerstwie działań w zakresie planowania i realizacji układu zadaniowego nie zapewnia skutecznego wykorzystania budżetu zadaniowego do zarządzania zadaniami publicznymi. W trakcie kontroli stwierdzono bowiem:

⁴⁹ Pozostałe jednostki objęte badaniem nie dysponowały w 2011 r. rachunkami pomocniczymi.

⁵⁰ Przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 21 listopada 2011 r., nr KAP-4101-01-02/2011.

- nieuzasadnione ujmowanie części wydatków ponoszonych na realizację zadań w Ministerstwie w funkcji państwa nr 22, co wpływało na zniekształcenie wielkości wydatków planowanych na poszczególne zadania,
- nieuwzględnienie w przyjętej metodyce planowania wydatków w układzie zadaniowym kosztów jednostkowych produktów, wyrażających wartościowo szacunkowe zużycie materiałów, wykorzystanie zasobów ludzkich oraz usług obcych w związku z realizacją zadań.

W wyniku przeprowadzonej kontroli NIK wnioskowała o zapewnienie ujmowania w ramach funkcji 22 budżetu państwa wyłącznie takich wydatków, które dotyczą działań, mających charakter wspólny (ogólny) dla zadań realizowanych w ramach jednostki lub poszczególnych części budżetowych, które nie dają się zmierzyć oraz przypisać do poszczególnych zadań oraz o rozważenie możliwości wdrożenia metodyki planowania wydatków w układzie zadaniowym z uwzględnieniem szacowania kosztów jednostkowych produktów.

4. Wykonanie planów finansowych funduszy celowych

Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej

W 2011 r. przychody Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej wyniosły 16 427,0 tys. zł, co stanowiło 68,4% planu w wysokości 24 000,0 tys. zł. Ich głównym źródłem były potrącenia wynagrodzeń przysługujących za pracę skazanych (16 309,0 tys. zł)⁵¹.

Wydatki Funduszu w 2011 r., zaplanowane w kwocie 24 001,0 tys. zł, na skutek spadku zatrudnienia skazanych oraz zmniejszenia odpisów za ich pracę, zrealizowano w wysokości 19 035,1 tys. zł (79,3%). Wydatki były dokonywane przez jednostki organizacyjne Więziennictwa, zawodowych kuratorów sądowych oraz przez MS w formie dotacji dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Środki finansowe zostały wydatkowane legalnie, na cele określone w art. 43 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy⁵² oraz § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej⁵³, tj. na udzielenie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz ich rodzinom, a także osobom pokrzywdzonym przestępstwem i członkom ich rodzin.

Szczegółowa analiza 11 spośród 38 spraw związanych z udzieleniem w 2011 r. organizacjom spoza sektora finansów publicznych dotacji ze środków Funduszu na kwotę 862,0 tys. zł (tj., 34,6% wszystkich dotacji udzielonych przez MS w kwocie 2 486,0 tys. zł) wykazała, że dotacje przekazano na podstawie umów, spełniających wymagania zawarte w art. 151 ust. 2 pkt 1-6 ufp. Dziesięć z 11 dotacji wykorzystano na cele określone w umowie o ich przyznaniu i rozliczono terminowo. W przypadku jednej dotacji, wydatkowanej w części (tj. w kwocie 41,2 tys. zł) niezgodnie z przeznaczeniem, dysponent Funduszu podjął stosowne działania wynikające z postanowień art. 169 ust. 6 w zw. z art. 67 ufp. W dniu 15 marca 2012 r. powiadomiono dotacjobiorcę o wszczęciu postępowania administracyjnego, w celu wyegzekwowania zwrotu dotacji wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowej.

⁵¹ Przychody z ww. tytułu były realizowane przez zakłady karne i areszty śledcze i przekazywane bezpośrednio na rachunek bankowy Funduszu.

⁵² Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.

⁵³ Dz. U. Nr 69, poz. 618 – rozporządzenie uchylone z dniem 1 lipca 2011 r.

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy

W 2011 r. Fundusz osiągnął przychody w kwocie 27 074,8 tys. zł, tj. 5 308,8% przychodów planowanych (510,0 tys. zł). Przychody zrealizowano z tytułu: potrąceń z wynagrodzeń skazanych - zgodnie z art. 6a ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności⁵⁴ - w kwocie 26 611,8 tys. zł, wpłat przywieźniennych zakładów pracy - zgodnie z art. 6a ust. 3 pkt. 1 ww. ustawy - w kwocie 118,4 tys. zł oraz odsetek od wolnych środków – w kwocie 344,6 tys. zł. Dysponent Funduszu od 30 czerwca 2011 r., zgodnie z art. 78d ufp oraz §§ 14-20 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 kwietnia 2011 r.⁵⁵, przekazał Ministrowi Finansów wolne środki o wartości skumulowanej 77 465,0 tys. zł w zarządzanie terminowe. Z tego tytułu otrzymano w 2011 r. odsetki w łącznej kwocie 254,4 tys. zł. Pozostałe odsetki zostały uzyskane z tytułu przekazywania każdego dnia roboczego wolnych środków w zarządzanie overnight.

Ze środków Funduszu dokonano jednego wydatku w wysokości 64,0 tys. zł, tj. 7,8% kwoty określonej w ustawie budżetowej na 2011 r. (821,0 tys. zł). Wydatek został zrealizowany w formie dotacji dla przywieźniennego zakładu pracy, na cel określony w art. 8 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności. Dotacja była udzielona zgodnie z celami Funduszu i zasadami określonymi przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. Dotacjobiorca przedłożył do rozliczenia dokumentację dotyczącą sposobu i wysokości wykorzystania pomocy finansowej.

Przyczyną rozbieżności między planem finansowym a jego wykonaniem w zakresie przychodów i wydatków była zmiana przepisów ustawowych dotyczących funkcjonowania Funduszu od dnia 8 marca 2011 r.⁵⁶ oraz brak rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości określającego m.in. zasady oraz tryb finansowania działań ze środków Funduszu, które - z uwagi na konieczność notyfikacji Komisji Europejskiej zmian do Programu pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności - weszło w życie dopiero w 2012 r.⁵⁷.

⁵⁴ Dz. U. Nr 123, poz. 777 ze zm.

⁵⁵ Rozporządzenie w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. Nr 81, poz. 443).

⁵⁶ Ustawa z dnia 3 lutego 2011 r. o zmianie ustawy Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 39, poz. 202) wprowadziła m.in. zmiany do ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności.

⁵⁷ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy (Dz. U. poz. 103) weszło w życie 11 lutego 2012 r.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokoły kontroli Ministerstwa Sprawiedliwości i Centralnego Zarządu Służby Więziennej oraz sześciu zakładów karnych zostały podpisane bez zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne

W wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do Ministra Sprawiedliwości, Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz kierowników kontrolowanych zakładów karnych Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła 27 wniosków w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, w tym m.in. poprzez:

- zapewnienie rzetelnego planowania i przygotowywania poszczególnych postępowań o udzielenie zamówień publicznych (MS).
- wyeliminowanie nieprawidłowości w ogłoszeniach o zamówieniach publicznych (CZSW).
- wzmocnienie mechanizmów kontrolnych w celu zapewnienia ujmowania dowodów w księgach rachunkowych jednostki do właściwych okresów sprawozdawczych (MS).
- wyeliminowanie przypadków dokonywania płatności za zakupione towary i usługi ze znacznym wyprzedzeniem w stosunku do terminu wynikającego z faktury lub umowy (MS, CZSW oraz Zakład Karny we Włocławku).
- planowanie wydatków CZSW zgodnie z jego rzeczywistymi potrzebami.
- dokonanie zaległych opłat abonamentowych za 2011 r. wraz z należnymi odsetkami jak dla zaległości podatkowych (CZSW oraz dwa zakłady karne⁵⁸).
- przyjęcie na stan ewidencyjny trzech zakładów karnych⁵⁹ gruntów przekazanych im w trwałą zarząd.

Do wystąpienia pokontrolnego skierowanego do Ministra Sprawiedliwości oraz Dyrektora Generalnego Służby Więziennej złożone zostały zastrzeżenia. Dotyczyły one skrócenia terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w dwóch w przetargach (MS), a także płatności za zakupione towary i usługi ze znacznym wyprzedzeniem w stosunku do terminów wynikających z faktury lub umowy oraz klasyfikowania wydatków na zakup nowych licencji programów komputerowych (CZSW). Komisja Odwoławcza NIK uchwałą z dnia 11 maja 2012 r. (zatwierdzoną przez Wiceprezesa NIK w dniu 17 maja 2012 r.) oddaliła

⁵⁸ Zakład Karny w Czarnem, Zakład Karny w Jastrzębiu Zdroju.

⁵⁹ Zakład Karny w Łodzi, Zakład Karny w Czarnem, Zakład Karny w Stargardzie Szczecińskim.

w całości zastrzeżenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. Uchwałą Nr 29/2012 Kolegium NIK z dnia 23 maja 2012 r. zastrzeżenia Ministra Sprawiedliwości zostały oddalone w całości.

Kierownicy siedmiu jednostek objętych kontrolą (Dyrektor Generalny Służby Więziennej i dyrektorzy zakładów karnych) poinformowali o realizacji 24 wniosków pokontrolnych, z których 13 zostało zrealizowanych, a 11 było w trakcie realizacji. Do dnia wydrukowania niniejszej informacji nie została przekazana odpowiedź na wystąpienie pokontrolne przekazane do Ministra Sprawiedliwości.

Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się nieprawidłowości w kwocie ogółem 46 152,9 tys. zł, z tego:

- kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa w wysokości 13 118,8 tys. zł, z tego: kwoty wydatkowane przez MS (12 572,5 tys. zł) i CZSW (535,3 tys. zł) z naruszeniem postanowień ustawy Pzp oraz kwota 11,0 tys. zł wydatkowana przez Zakład Karny w Łodzi z naruszeniem postanowień umowy zawartej z wykonawcą dotyczących odbioru końcowego robót (opis w podrozdziale *Budżet państwa - Wydatki*),
- kwoty nienależnie uzyskane w wysokości 15,8 tys. zł z tytułu nieuiszczonych opłat za użytkowanie odbiorników radiowych lub telewizyjnych (opis w podrozdziale *Budżet państwa - Wydatki*),
- sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w wysokości 3 116,1 tys. zł dotyczące niewykazania w bilansie Zakładu Karnego w Stargardzie Szczecińskim oraz w księgach rachunkowych Zakładu Karnego w Czarnem gruntów będących w trwałym zarządzie tych jednostek o wartości odpowiednio 276,1 tys. zł i 2 840,0 tys. zł (opis w podrozdziale *Księgi rachunkowe*),
- potencjalne finansowe i sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w wysokości 29 902,2 tys. zł z tego: kwoty zaplanowane do wydatkowania przez MS (26 569,5 tys. zł) i CZSW (1 296,2 tys. zł) na podstawie umów zawartych po przeprowadzeniu ww. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem postanowień ustawy Pzp (opis w podrozdziale *Budżet państwa - Wydatki*) oraz 2 036,5 tys. zł dotyczące nieujętych w bilansie i księgach rachunkowych Zakładu Karnego we Włocławku gruntów będących w trwałym zarządzie tej jednostki. W trakcie kontroli NIK dokonano korekty w ewidencji środków trwałych (opis w podrozdziale *Księgi rachunkowe*),

Ponadto stwierdzono potencjalną szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich w wysokości 8 925,0 tys. zł dotycząca kwoty wydatkowanej przez MS z budżetu środków europejskich z naruszeniem postanowień ustawy Pzp (opis w podrozdziale *Budżet państwa - Wydatki*).

W związku z przeprowadzoną kontrolą zostały skierowane dwa zawiadomienia w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych w zakresie nieprzestrzegania przepisów ustawy Pzp w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej w Warszawie.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2011 r.		4:3
		Ustawa	Wykonanie	
		tys. zł		%
1	2	3	4	5
Część 37 - Sprawiedliwość, z tego:		41 609,0	59 666,0	143,4
1.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	254,0	841,7	331,4
1.1.	Rozdział 75301 Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego, w tym:	254,0	841,7	331,4
1.1.1.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	254,0	841,6	331,3
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	41 355,0	58 824,3	142,2
2.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury, w tym:	31 000,0	41 898,4	135,2
2.1.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	10 000,0	14 268,4	142,7
2.1.2.	§ 0830 Wpływy z usług	20 000,0	25 810,6	129,1
2.2.	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości, w tym:	155,0	179,4	115,7
2.2.1.	§ 0830 Wpływy z usług	123,0	121,8	99,0
2.3.	Rozdział 75512 Więziennictwo, w tym:	4 061,0	6 260,8	154,2
2.3.1.	§ 0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 851,0	2 235,8	120,8
2.3.2.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	777,0	935,2	120,4
2.3.3.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	1 025,0	2 590,8	252,8
2.4.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich, w tym:	625,0	674,8	108,0
2.4.1.	§ 0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa...	325,0	218,2	67,1
2.4.2.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	185,0	233,9	126,4
2.5.	Rozdział 75514 Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, w tym:	1 000,0	1 269,6	127,0
2.5.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	1 000,0	1 269,6	127,0
2.6.	Rozdział 75593 Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	3 526,0	8 232,5	233,5
2.6.1.	§ 0830 Wpływy z usług	3 526,0	8 090,8	229,5
2.7.	Rozdział 75594 Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	988,0	308,8	31,3
2.7.1.	§ 0830 Wpływy z usług	829,0	241,5	29,1

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2011 r.			5:3	5:4
		Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Część 37 - Sprawiedliwość, z tego:		3 870 487,0	3 921 926,4	3 918 620,4	101,2	99,9
1.	Dział 750 Administracja publiczna, z tego:	63 222,0	63 706,9	61 629,2	97,5	96,7
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	61 424,0	61 461,9	59 616,0	97,1	97,0
1.1.1.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	42 752,0	42 546,1	42 366,0	99,1	99,6
1.1.2.	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	7 800,0	7 796,2	6 838,1	87,7	87,7
1.2.	Rozdział 75076 Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Razie Unii Europejskiej, w tym:	1 798,0	2 245,0	2 013,2	112,0	89,7
1.2.1.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	675,0	924,0	834,5	123,6	90,3
2.	Dział 752 Obrona narodowa, z tego:	309,0	309,0	306,8	99,3	99,3
2.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	309,0	309,0	306,8	99,3	99,3
3.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, z tego:	1 051 716,0	1 068 966,0	1 068 927,7	101,6	100,0
3.1.	Rozdział 75301 Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego, w tym:	1 045 640,0	1 064 140,0	1 064 138,5	101,8	100,0
3.1.1.	§ 3110 Świadczenia społeczne	1 038 600,0	1 057 285,5	1 057 285,5	101,8	100,0
3.2.	Rozdział 75312 Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	6 076,0	4 826,0	4 789,2	78,8	99,2
3.2.1.	§ 3110 Świadczenia społeczne	6 076,0	4 826,0	4 789,2	78,8	99,2
4.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości, z tego:	2 630 902,0	2 655 344,8	2 654 720,3	100,9	100,0
4.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury, w tym:	100 460,0	100 032,4	99 762,2	99,3	99,7
4.1.1.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	6 885,0	12 096,3	12 094,5	175,7	100,0
4.1.2.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	35 608,0	28 744,7	28 730,8	80,7	100,0
4.1.3.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	18 154,0	18 094,0	18 077,7	99,6	99,9
4.1.5.	§ 6065 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	2 077,1	2 077,1	x	100,0
4.1.6.	§ 6066 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	366,5	366,5	x	100,0
4.1.7.	§ 6069 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	2 793,0	2 382,6	2 377,6	85,1	99,8
4.2.	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości, w tym:	17 951,0	18 235,8	18 235,4	101,6	100,0
4.2.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	10 849,0	10 567,4	10 567,4	97,4	100,0
4.2.2.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	650,0	714,8	714,5	109,9	100,0

1	2	3	4	5	6	7
4.3.	Rozdział 75512 Więziennictwo, w tym:	2 373 267,0	2 395 930,1	2 395 684,9	100,9	100,0
4.3.1.	§ 4050 Uposażenia żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy	1 234 946,0	1 225 236,6	1 225 235,4	99,2	100,0
4.3.2.	§ 4220 Zakup środków żywności	141 527,0	133 990,3	133 941,5	94,6	100,0
4.3.3.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,0	50 270,0	50 270,0	100,5	100,0
4.3.4.	§ 6055 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	51,8	51,8	x	100,0
4.3.5.	§ 6056 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	9,1	9,1	x	100,0
4.3.6.	§ 6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	1 413,7	1 413,7	x	100,0
4.3.7.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	30 000,0	30 000,0	29 999,0	100,0	100,0
4.4.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich, w tym:	98 914,0	100 836,5	100 727,8	101,8	99,9
4.4.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	37 402,0	37 663,0	37 662,6	100,7	100,0
4.4.2.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	10 660,0	14 104,8	14 097,6	132,2	99,9
4.4.3.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	8 740,0	8 740,0	8 739,9	100,0	100,0
4.4.4.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	2 360,0	2 355,2	2 354,8	99,8	100,0
4.4.5.	§ 6069 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	288,5	288,4	x	100,0
4.5.	Rozdział 75514 Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	40 310,0	40 310,0	40 310,0	100,0	100,0
5.	Dział 801 Oświata i wychowanie, z tego:	123 142,0	132 403,8	132 039,3	107,2	99,7
5.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione, w tym:	123 142,0	132 403,8	132 039,3	107,2	99,7
5.1.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	89 339,0	97 126,5	97 090,0	108,7	100,0
6.	Dział 851 Ochrona zdrowia, z tego:	1 196,0	1 196,0	997,2	83,4	83,4
6.1.	Rozdział 85156 Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	1 196,0	1 196,0	997,2	83,4	83,4

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.			Wykonanie 2011 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 37 - Sprawiedliwość, z tego:		32 676	1 608 587,0	4 102	32 700	1 615 362,5	4 117	100,4
01	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	3 091	130 422,4	3 516	3 086	131 568,0	3 553	101,0
02	osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	4	498,3	13 842*	4	485,6	13 489*	97,4
03	członkowie korpusu służby cywilnej	697	47 330,6	5 659	707	48 454,8	5 711**	100,9
09	sędziowie i prokuratorzy	7	1 554,7	18 509	5	1 229,1	20 486	110,7
10	żołnierze i funkcjonariusze	27 479	1 330 465,7	4 035	27 504	1 329 088,8	4 027	99,8
14	nauczyciele	1 398	98 315,3	5 860	1 394	104 536,1	6 249	106,6
1.	Dział 750 Administracja publiczna	780	51 631,9	5 523	782	52 425,2	5 594	101,3
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	780	51 631,9	5 523	782	52 010,1	5 550	100,5
01	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	74	3 319,4	3 738	68	3 146,7	3 856	103,2
02	osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	4	498,3	13 842*	4	485,6	13 489*	97,4
03	członkowie korpusu służby cywilnej	697	47 330,6	5 659	707	48 039,8	5 662	100,1
10	żołnierze i funkcjonariusze	5	483,6	8 060	3	338,0	9 388	116,5
1.2	Rozdział 75076 Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej	x	x	x	0	415,0	x	X
03	członkowie korpusu służby cywilnej	x	x	x	0	415,0	x	X

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	30 498	1 458 639,8	3 986	30 524	1 458 401,3	3 982	99,9
2.1	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury	7	1 554,7	18 508	5	1 229,1	20 486	110,7
09	sędziowie i prokuratorzy	7	1 554,7***	18 508	5	1 229,1	20 486	110,7
2.2	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości****	165	11 266,1	5 690	158	11 353,0	5 988	105,2
01	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	165	11 266,1	5 690	158	11 353,0	5 988	105,2
2.3	Rozdział 75512 Więziennictwo	29 225	1 405 692,7	4 008	29 261	1 405 355,8	4 002	99,9
01	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	1 751	75 710,6	3 603	1 760	76 604,9	3 627	100,7
10	żołnierze i funkcjonariusze	27 474	1 329 982,1	4 034	27 501	1 328 750,9	4 026	99,8
2.4	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich	1 101	40 126,3	3 037	1 100	40 463,4	3 065	100,9
01	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	1 101	40 126,3	3 037	1 100	40 463,4	3 065	100,9
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	1 398	98 315,3	5 860	1 394	104 536,1	6 249	106,6
3.1	Rozdział 80114 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	1 398	98 315,3	5 860	1 394	104 536,1	6 249	106,6
14	nauczyciele	1 398	98 315,3	5 860	1 394	104 536,1	6 249	106,6

* Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2010 r. i w 2011 r. w grupie „R” podano w odniesieniu do trzech osób. W 2010 r. i w 2011 r. jeden z podsekretarzy stanu w MS pobierał uposażenie z tytułu stanu spoczynku, ustalone przez Prokuratora Generalnego (od 10 maja 2010 r.). W związku z tym w części 37, dziale 750 i rozdziale 75001 przeciętne wynagrodzenie wykazano w odniesieniu do wielkości przeciętnego zatrudnienia pomniejszonego o jedną osobę

** Kwota obliczona z uwzględnieniem wydatków na wynagrodzenia członków korpusu służby cywilnej poniesionych w Rozdziale 75076 Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej

*** Poza kwotą 1 554,7 tys. zł, w 2010 r. w kwartalnym sprawozdaniu Rb-70 za IV kwartał, w rozdziale 75501, w grupie „sędziowie i prokuratorzy” wykazano kwotę 1 096,6 tys. zł, tytułem wypłaconych dodatków funkcyjnych i specjalnych prokuratorom delegowanym w 2010 r. do Ministerstwa Sprawiedliwości. Środki te pozostały w planie finansowym Ministerstwa Sprawiedliwości - dysponenta III stopnia na mocy porozumienia Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego.

**** W sprawozdaniu RB-70 w 2010 r. w rozdziale 75507 wykazano również zatrudnienie w grupie „sędziowie i prokuratorzy”. Dane dotyczyły Dyrektora Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, który z dniem 8 maja 2010 r. przeszedł w stan spoczynku. W kwartalnym sprawozdaniu RB-70 za IV kwartał 2010 r. wykazano przeciętne zatrudnienie w ciągu roku „zero”, a wykonane wynagrodzenie 229,3 tys. zł (m.in. wypłacone w związku z przejściem w stan spoczynku).

Dane na podstawie kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2011 r.

Załącznik nr 4

Wydatki budżetu środków europejskich

Lp.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 37 - Sprawiedliwość, z tego		61 430,8	53 310,0	63 412,9	60 536,0	98,5	113,6	95,5
1.	Dział 750 Administracja publiczna, z tego:	1 948,6	3 636,0	3 620,7	2 555,1	131,1	70,3	70,6
1.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, z tego:	1 912,9	3 434,0	3 418,7	2 359,6	123,4	68,7	69,0
1.1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	1 912,9	3 434,0	3 418,7	2 359,6	123,4	68,7	69,0
1.1.1.1.	§ 4017 Wynagrodzenia osobowe pracowników	55,3	0,0	97,8	40,5	73,2	x	41,4
1.1.1.2.	§ 4027 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	1 551,3	2 811,0	2 713,3	1 917,4	123,6	68,2	70,7
1.1.1.3.	§ 4117 Składki na ubezpieczenia społeczne	246,5	453,0	453,0	290,7	117,9	64,2	64,2
1.2.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, z tego:	35,7	202,0	202,0	195,5	547,6	96,8	96,8
1.2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	35,7	202,0	202,0	195,5	547,6	96,8	96,8
1.2.1.1.	§ 4027 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	31,5	169,0	169,0	167,8	532,7	99,3	99,3
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości, z tego:	59 445,9	49 565,0	59 683,2	57 969,9	97,5	117,0	97,1
2.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, z tego:	43 185,4	35 753,0	54 106,5	52 509,2	121,6	146,9	97,0
2.1.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury, w tym:	23 348,4	15 157,0	33 590,4	32 297,5	138,3	213,1	96,2
2.1.1.1.	§ 4307 Zakup usług pozostałych	20 743,7	10 424,0	21 859,7	20 744,1	100,0	199,0	94,9
2.1.1.2.	§ 6067 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 275,0	4 250,0	11 240,5	11 215,0	879,6	263,9	99,8
2.1.2.	Rozdział 75512 Więziennictwo, w tym:	16 081,0	15 823,0	15 823,0	15 682,3	97,5	99,1	99,1
2.1.2.1.	§ 4017 Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 406,0	4 892,0	4 393,9	4 378,1	99,4	89,5	99,6
2.1.2.2.	§ 4307 Zakup usług pozostałych	10 004,7	9 259,0	9 515,0	9 486,0	94,8	102,5	99,7

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.3.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich, w tym:	3 756,0	4 773,0	4 693,1	4 529,4	120,6	94,9	96,5
2.1.3.1.	§ 4307 Zakup usług pozostałych	3 347,8	2 550,0	2 505,0	2 397,3	71,6	94,0	95,7
2.1.3.2.	§ 6067 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	850,0	1 654,1	1 634,4	x	192,3	98,8
2.2.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, z tego:	15 695,3	13 812,0	4 142,5	4 026,5	25,7	29,2	97,2
2.2.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury, w tym:	15 695,3	13 812,0	4 142,5	4 026,5	25,7	29,2	97,2
2.2.1.1.	§ 6067 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	14 472,7	11 574,0	3 074,0	3 014,6	20,8	26,0	98,1
2.3.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego, z tego:	565,3	0,0	1 434,2	1 434,2	253,7	x	100,0
2.3.1.	Rozdział 75512 Więziennictwo	565,3	0,0	1 434,2	1 434,2	253,7	x	100,0
2.3.1.1.	§ 6057 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	565,3	0,0	1 434,2	1 434,2	253,7	x	100,0
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie, z tego:	36,2	109,0	109,0	10,9	30,1	10,0	10,0
3.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, z tego:	36,2	109,0	109,0	10,9	30,1	10,0	10,0
3.1.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione, w tym:	36,2	109,0	109,0	10,9	30,1	10,0	10,0
3.1.1.1.	§ 4017 Wynagrodzenia osobowe pracowników	30,4	95,0	95,0	9,3	30,6	9,8	9,8

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich.

Załącznik nr 5

Kalkulacja oceny końcowej część 37 - Sprawiedliwość

Oceny wykonania budżetu części **37 - Sprawiedliwość** dokonano stosując kryteria⁶⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2011 roku⁶¹.

Dochody: 59 666,0 tys. zł

Wydatki: (wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich): 3 979 156,4 tys. zł

Łączna kwota G: 4 038 822,4 tys. zł (kwota dochodów + kwota wydatków krajowych i budżetu środków europejskich)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,9852$

Waga dochodów w łącznej kwocie $Wd = D : G = 0,0148$

Nieprawidłowości w dochodach: - nie stwierdzono, a sprawozdania budżetowe w zakresie dochodów zaopiniowano pozytywnie.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach stwierdzono na kwotę 13 118,8 tys. zł (tj. 0,33% zrealizowanych wydatków w części 37) z tego: kwoty wydatkowane przez MS (12 572,5 tys. zł) i CZSW (535,3 tys. zł) z naruszeniem postanowień ustawy Pzp oraz kwota 11,0 tys. zł wydatkowana przez Zakład Karny w Łodzi z naruszeniem postanowień umowy zawartej z wykonawcą dotyczących odbioru końcowego robót. Sprawozdania budżetowe zaopiniowano w zakresie wydatków pozytywnie. Ocenę cząstkową wydatków obniżono o dwa punkty z uwagi na ww. nieprawidłowości, jak również z powodu:

- wydatkowania w Zakładzie Karnym w Łodzi kwoty 190,2 tys. zł z opóźnieniem wynoszącym od 2 do 20 dni w stosunku do terminu płatności wynikającego z umów,
- braku realizacji wniosków NIK, sformułowanych w wystąpieniach skierowanych od 2004 r. do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej dotyczących: rzetelnego planowania wydatków CZSW (dysponenta III stopnia środków budżetowych),
- nieprawidłowości i uchybień dotyczących rachunkowości oraz funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych w kontrolowanych jednostkach.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna z zastrzeżeniami (3)

Wynik końcowy Wk: = 5 x 0,0148 + 3 x 0,9852 = 3,0296 – co daje ocenę pozytywną z zastrzeżeniami.

⁶⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁶¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

Kalkulacja oceny końcowej Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej

Oceny wykonania planu finansowego **Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej** dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2011 roku.

Przychody (P): 16 427,0 tys. zł

Wydatki (W): 19 035,1 tys. zł

Łączna kwota (G) : 35 462,1 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = 0,5368$ (W : G)

Waga przychodów w łącznej kwocie $Wd = 0,4632$ (P : G)

Nieprawidłowości w przychodach: nie stwierdzono

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: $(5 \times 0,4632) + (5 \times 0,5368) = 5$, co daje ocenę pozytywną.

Kalkulacja oceny końcowej Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy

Oceny wykonania planu finansowego **Funduszu** dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2010 roku.

Przychody (P): 27 074,8 tys. zł

Wydatki (W): 64,0 tys. zł

Łączna kwota (G): 27 138,8 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = 0,0024$ (W : G)

Waga przychodów w łącznej kwocie: $Wp = 0,9976$ (P : G)

Nieprawidłowości w przychodach : nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa przychodów: **pozytywna** (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa wydatków: odstąpiono od wydania oceny.

Załącznik nr 6

Wykaz skontrolowanych podmiotów, osób zajmujących kierownicze stanowiska odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność, ocen kontrolowanej działalności oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły kontrolę

Lp.	Nazwa jednostki objętej kontrolą	Pełniona funkcja	Imię i nazwisko	Ocena kontrolowanej działalności	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Minister Sprawiedliwości	Jarosław Adam Gowin	Pozytywna z zastrzeżeniami	Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
2.	Centralny Zarząd Służby Więziennej	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	Jacek Włodarski	Pozytywna	Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
3.	Zakład Karny w Łodzi	Dyrektor Zakładu Karnego	Ryszard Słowiński	Pozytywna	Delegatura NIK w Łodzi
4.	Zakład Karny we Włocławku	Dyrektor Zakładu Karnego	Dariusz Szatkowski	Pozytywna z zastrzeżeniami	Delegatura NIK w Bydgoszczy
5.	Zakład Karny w Czarnem	Dyrektor Zakładu Karnego	Wojciech Brzozowski	Pozytywna	Delegatura NIK w Gdańsku
6.	Zakład Karny w Stargardzie Szczecińskim	Dyrektor Zakładu Karnego	Leszek Kucyka	Pozytywna z zastrzeżeniami	Delegatura NIK w Szczecinie
7.	Zakład Karny w Nowym Wiśniczu	Dyrektor Zakładu Karnego	Włodzimierz Więckowski	Pozytywna	Delegatura NIK w Krakowie
8.	Zakład Karny w Jastrzębiu Zdroju	Dyrektor Zakładu Karnego	Zbigniew Kmiecik	Pozytywna	Delegatura NIK w Katowicach

Załącznik nr 7

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
6. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Sejmowa Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka
8. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
9. Minister Finansów
10. Minister Sprawiedliwości
11. Dyrektor Generalny Służby Więziennej
12. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
13. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego